

MAASEUTURAHOITUS

Leader-tuet vesistö- ja ympäristöhankkeisiin ja Kalaleader

Perämeren rannikkoalueiden kunnostustoimenpiteitä ja rahoitusmahdollisuuksia

Hailuoto 23.9.2023

Nina Kurunlahti, Nouseva Rannikkoseutu ry

LEADER

Pohjois-Pohjanmaa

Euroopan unionin
osarahoittama

Koillismaan Leader ry

Oulun Seudun Leader ry

Nouseva Rannikkoseutu ry

Rieska-Leader ry

Keskipiste-Leader ry

Pohjois- Pohjanmaan Leader-ryhmät

- Oulun Seudun Leader ry:n toiminta-alueeseen ei kuulu Oulun kaupungin keskusta-alue
- Maaseuturahaston tukea ei voi myöntää kaupungin keskusta-alueelle
- Aluerajauksen voi tarkistaa osoitteesta <https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=61dfaba3e12e4c038ff2d0ac5a762d08&extent=25.0055,64.9119,25.9613,65.1341>

LEADER

Pohjois-Pohjanmaa

Euroopan unionin
osarahoittama

Toimintaa ohjaavat paikalliset strategiat

Määrittävät millaisia
hankkeita rahoitetaan

Huomioitava myös
Leader-kohtaiset
valintakriteerit

Lisäksi Leader-hallitukset
määrittelevät vielä muita
rahoituslinjauksia

Linkit Leader-ryhmien strategioihin

- Keskipiste-Leader: <https://keskipisteleader.fi/wp-content/uploads/2022/09/keskipiste-leader-ry-kehittamisstrategia-2023-2027.pdf>
- Koillismaan Leader: <https://koillismaanleader.fi/wp-content/uploads/2023/08/aidon-elaman-eva-at-strategia-lopullinen-taitettu.pdf>
- Nouseva Rannikkoseutu: <https://nousevarannikkoseutu.fi/wp-content/uploads/2022/06/strategia-2023-2027-nouseva-rannikkoseutu-ry-1.pdf>
- Oulun Seudun Leader: <https://oulunseudunleader.fi/wp-content/uploads/2023/02/oulunseudun-strategia2023.pdf>
- Rieska-Leader: <https://rieskaleader.fi/wp-content/uploads/2022/11/strategia-nettisivuille.pdf>

Käytössä oleva Leader- maaseutu- rahoitus 2023-2027

- Keskipiste-Leader 7,3 milj.
- Koillismaan Leader 3 milj.
- Nouseva Rannikkoseutu 4 milj.
- Oulun Seudun Leader 7,9 milj.
- Rieska-Leader 6,5 milj.
- **Yhteensä noin 29 miljoonaa euroa**

Yleishyödylliset hanketuet Maaseuturahastosta 2023–2027

- ✓ Hakijana voi olla
  - ✓ Julkisoikeudelliset yhteisöt, esim. kunnat ja kuntayhtymät
  - ✓ Rekisteröidyt yhdistykset ja seurat
  - ✓ Osuuskunnat
  - ✓ Säätiöt
- ✓ Tuki kokonaiskustannuksista
  - ✓ Investointihanke 40–80 %
  - ✓ Kehittämishanke 80–90 %
  - ✓ Koulutus- ja tiedonvälityshanke 80–90 %
  - ✓ **Tukiprosentit linjataan Leader-ryhmittäin**

Yleishyödylliset hanketuet Maaseuturahastosta 2023–2027

- ✓ Tukea investointeihin ja kehittämiseen
- ✓ Maksimituen määrä per hanke on 180.000 euroa
- ✓ Uutena pienhankkeet (alle 8.000 e) kehittämiseen ja investointeihin (etenkin pienet yhdistykset)
- ✓ Hankkeisiin tarvitaan hakijan omaa rahoitusta (rahaa ja/tai talkootyötä)
- ✓ Talkootyöllä voi korvata yksityisen rahoituksen jopa kokonaan investointi- ja kehittämishankkeessa
- ✓ **Maksimituen ja talkoon määrä linjataan Leader-ryhmittäin**
- ✓ EU:n maaseuturahoituksen hankkeet haetaan ainoastaan sähköisesti Hyrrän kautta <https://hyrra.ruokavirasto.fi/login.html>

Hankkeiden polku

- 1 Idea
- 2 Yhteys Leader-toimistoon
- 3 Hakemus sähköisesti Hyrrään
Hankkeen voi aloittaa omalla riskillä hakemuksen vireille tulon jälkeen
- 4 Hakemuksen täydentäminen
- 5 Leader-hallituksen käsittely (tarkoituksenmukaisuusharkinta)
- 6 ELY-keskuksen laillisuusharkinta ja viranomaispäätös
- 7 Toteutus ja maksatus
Tuki maksetaan jälkikäteen yhdessä tai useammassa erässä riippuen tukimuodosta

Tuettavien vesistö- ja ympäristöhankkeiden perusteita

- ✓ Leader-hankkeet ovat ensisijassa ihmisiä varten
  - Hankkeesta hyötyvät laajasti eri kohderyhmät ja asukkaat
  - Kunnostettava/tuettava kohde tulee olla kaikkien saavutettavissa (esim. tie, pitkospolku, ei yksityiskohde)
  - Hankkeen hyödyn on kohdistuttava alueelle
  - Hankkeeseen liittyvät virkistyskäyttö- ja maisema-arvot
- ✓ Hankkeet, joilla on lisäksi positiivisia vaikutuksia ympäristöön, vesistöön ja luonnon monimuotoisuuteen
- ✓ Pysyvyys (kohteen kunnossapito hankkeen jälkeen)
- ✓ Kumppanuus
- ✓ Tuen yhteensovitus muiden rahoittajien kanssa

Esimerkkejä vesistö- ja ympäristöhankkeista kaudella 2023–2027

- ✓ Pienimuotoiset vesistön kunnostushankkeet
- ✓ Pienimuotoisen kosteikon perustaminen
- ✓ Maisemanhoito (luonnon monimuotoisuus), kasvien niitto, vieraslajien torjunta
- ✓ Kulttuuriympäristön hoito ja rakennelmat
- ✓ Uusiutuvan energian käyttöön siirtyminen / energiainvestoinnit (yhteisölliset tilat)
- ✓ Virkistyskäytön lisäämiseen liittyvä kunnostus ja rakenteet (uimaranta, luontopolku)
- ✓ Tapahtumien/matkailun ympäristösertifikaatit
- ✓ Ympäristötietoisuuden ja osaamisen lisääminen (yhteisöt, nuorten omat ilmastotoimet)

Hanke-esimerkkejä 2014–2022, OSL

Olhavan osakaskunta: Olhavanlahden ja Papinkarinniemen virkistyskäytön parantaminen

- Hankkeen hyötyjinä asukkaat, mökkiläiset ja matkailijat
- Parannetaan veneväyliä (ruoppaus), ruoppausmassoja käytetään mm. uimarannan tekoon
- Rakennetaan venevalkamapaikat ja muotoillaan rantoja
- Rakennetaan tulipaikkoja, venelaiturit, laavu ja pukukopit

Panumajärvi ry: Panumaojan kunnostushanke, 2 osassa

- 1. vaiheessa kehittämishankkeena toteutettiin pääosin ostopalveluna kunnostussuunnitelma
- 2. vaiheessa tehtiin kunnostustoimet (kiveäminen, virranohjaus, pohjakynnykset, suojakuopat), joiden avulla pyrittiin palauttamaan peratun uoman tilaa lähemmäksi alkuperäistä luonnonmukaista jokiuomaa
- Panumaojan kunnostustoimien myötä myös Panumajärven vedenlaatu paranee ja sitä kautta järven virkistyskäyttö lisääntyy

Hanke-esimerkkejä, Norsu

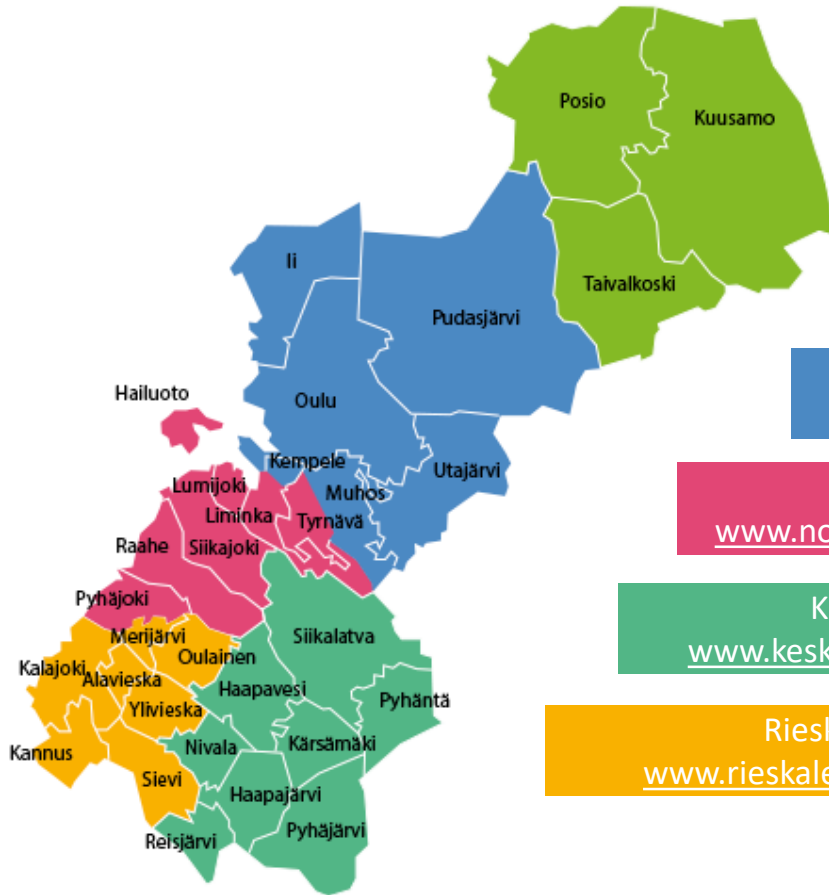
Maaseudun Sivistysliitto ry: Ilmasto- ja ympäristötyö osaksi kylätoimintaa – Ilmastoviisaat kylät (2014–2022)

- Yleishyödyllinen kehittämishanke, toteutus 7 kunnan alueella
- Tavoitteena on ilmastoviisaan toiminnan vahvistaminen ruohonjuuritasolla
- Työpajat, koulutus, tapahtumat, paikallisosaajien kouluttaminen
- Esim. teemoina biohiiletys, kompostointi, pörriäisniityt, jätekimpat, ruokahävikki, arkinuukailu, vieraslajit, vastuullinen retkeily, kierrätystaide

Pyhäjoen Vesistö ry: Lumijärven ruoppaus ja maisemointi (2023–2027)

- Yleishyödyllinen luonnonvarainvestointi luonnonvarojen kestävään hoitoon
- Kumppanina Alpuan kalavesien osakaskunta
- Hankkeessa uusitaan kalaportaat, ruopataan kasvustoa ja kiintoainetta
- Hankkeella vaikutuksia kalojen liikkuvuuteen, vähentää rehevöitymistä, parantaa veden happitilannetta
- Virkistyskäyttöarvo (luontopolku, lintutorni ja laavu), käynti- ja opetuskohde
- Hankkeen osarahoittaja Lapin ELY-keskus, hankkeella ei vielä POPELY päätöstä

Yhteystiedot ja hyödylliset linkit

Koillismaan Leader ry
www.koillismaanleader.fi/yhteystiedot

Oulun Seudun Leader ry
www.oulunseudunleader.fi/yhteystiedot

Nouseva Rannikkoseutu ry
www.nousevarannikkoseutu.fi/yhteystiedot

Keskipiste Leader ry
www.keskipisteleader.fi/yhteystiedot

Rieska Leader ry
www.rieskaleader.fi/yhteystiedot

Valtakunnallinen hankerekisteri

www.maaseutuverkosto.fi/hankkeet

Leader toiminnan valtakunnallinen verkkosivusto

www.leadersuomi.fi

LEADER

Pohjois-Pohjanmaa

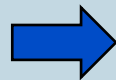

Euroopan unionin
osarahoittama

Perämeren rannikon Kalaleader – Kalatalousalan paikallisen kehittämisen mahdollisuudet

- Suomessa 10 Kalaleader-ryhmää
- Toiminta rahoitetaan Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR)
- Ryhmät myöntävät kehittämishanketukia oman strategiansa mukaisille paikallisille hankkeille, strategiamme löytyy nettisivuilta
- Tarkoituksena kehittää toiminta-alueen elinkeinokalataloutta (kaupallinen kalastus, kalan jalostus, vesiviljely ja kalastusmatkailu) aktivoimalla toimijoita, kehittämällä ja vahvistamalla osaamista sekä yhteistyötä
- Toiminta-alueella 14 kuntaa, rahoitamme näille alueille sijoitettavia paikallisia hankkeita
- Oulun Seudun Leader hallinnoi
- Voimme tukea yleishyödyllisiä kehittämis- ja investointihankkeita sekä yritysten kehittämishankkeita
- Emme voi tukea yritysten investointeja, investoinnit suoraan ELY-keskuksesta
- Kalastusmatkailu ei voi hakea investointitukea EMKVR -> vaihtoehtona maaseuturahaston Leaderin tuet
- Kehittämisen tukitasot: perusprosentti (poikkeusmahdollisuus erityisistä syistä)
  - Julkiset hakijat 80 % (max 100 %)
  - Yhdistykset 80 % (max 100 %)
  - Yritykset 50 % (max 60 %)
  - Vastikkeetta tehdyn työn arvo maksimissaan 20% koko hankkeen budjetista

Uudenlaista toimintaa
alueelle ja konkreettista hyötyä

Mikko Tenhunen

Kalatalousaktivaattori

040 7597 505

mikko.tenhunen@oulunseudunleader.fi

www.oulunseudunleader.fi/kalatalous

Perämeren rannikon
Kalaleader

Kiitos!

LEADER

Pohjois-Pohjanmaa

